

POSLOVNI BILTEN BROJ 5 (17. avgust 2020. godine)

Sadržaj

- 1. Program podsticanja zapošljavanja mladih „Moja prva plata“**
- 2. Da li je na vidiku ukidanje statusa v.d. direktora javnih preduzeća**
- 3. U narednom periodu ubrzano će se raditi na izradi novog Zakona o socijalnoj zaštiti**
- 4. Od 20. jula do 20. septembra 2020. godine, podnose se prijave na konkurs za sufinansiranje umetničkih sadržaja**
- 5. Radne i mere poznavanja i praćenja stranke pri vršenju transakcije u iznosu od 15.000 evra ili više**
- 6. Građanima za promet nepokretnosti nije potreban papirni izvod iz katastra kod javnog beležnika**

Napomena: Mišljenja koja objavljuje Bilten nisu zvanična mišljenja nadležnih državnih institucija niti Instituta za ekonomsku diplomatiju, već mišljenja autora i dobronamerna pomoć usmerena na brže rešavanje vaših konkretnih problema, u skladu sa Zakonom, te ne mogu biti korišćena u sudskoj praksi ili u rešavanju bilo kakvih sporova.

PROGRAM PODSTICANJA ZAPOŠLJAVANJA MLADIH „MOJA PRVA PLATA “

Sprovođenje Programa podsticanja zapošljavanja mladih obezbeđen je donošenjem Uredbe o programu podsticanja zapošljavanja mladih „Moja prva plata“ („Službeni glasnik RS”, br. 107/2020), koja je stupila na snagu 15. avgusta 2020. godine.

Navedenom uredbom su uređeni uslovi, način sprovođenja, ciljevi, izvršioci, trajanje i visina sredstava, odnosno program sprovođenja osposobljavanja za samostalan rad **10.000 mladih sa srednjim i visokim obrazovanjem, bez radnog iskustva do navršениh 30 godina, a nalaze se na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje.** Program „Moja prva plata” realizuje se **bez zasnivanja radnog odnosa u trajanju od 9 meseci.**

Prioritet za uključivanje u Program zapošljavanja imaju poslodavci iz privatnog sektora, a posebno iz devastiranih lokalnih samouprava. Međutim, Program se može sprovesti i kod poslodavaca koji pripadaju javnom sektoru.

Od posebnog značaja jeste da korisnik Programa sa srednjim obrazovanjem dobija mesečno novčanu naknadu u iznosu od **20.000 dinara**, a korisnik sa visokim obrazovanjem dobija **24.000 dinara**, u trajanju od devet (9) meseci. Takođe, Nacionalna služba za zapošljavanje vrši obračun i isplatu novčane naknade korisnicima Programa za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, na mesečnom nivou.

Program zapošljavanja se sprovodi u IV faze, i to:

- **I Faza od 17.08-25.09.2020. godine**, a namenjena je isključivo poslodavcima;
- **II Faza od 1.10- 15.10 2020. godine**, a namenjena je nezaposlenim licima;
- **III Faza od 16.10-31.10.2020. godine** odnosi se na izbor kandidata od strane poslodavaca, dok konačne liste poslodavaca sa izabranim kandidatima će biti poznate od **1.11- 7.11.2020. godine**;
- **IV Faza od 8.11-7.12.2020. godine**, podrazumeva potpisivanje trojnog ugovora (poslodavac, izabrani kandidat i Nacionalna služba za zapošljavanje)

DA LI JE NA VIDIKU UKIDANJE STATUSA V.D. DIREKTORA JAVNIH PREDUZEĆA ?

Polugodišnju reviziju ispunjenja ciljeva u okviru aktuelnog aranžmana obavila je Delegacija MMF-a koja je boravila u našoj zemlji od kraja juna do 3. jula 2020. godine. Teme razgovora koje su vođene sa predstavnicima Vlade Srbije odnosile su se na reformske ciljeve, odnosno na reformu plata i usvajanje uredbe o koeficijentima, zatim fiskalna i makroekonomska kretanja, te uticaj bolesti Kovid-19 na naš privredni razvoj, odnosno na našu celokupnu ekonomiju.

U pitanju je razmatranje instrumenata za realizaciju aranžmana, odnosno za koordinaciju politike. Aranžman je odobren 18. jula 2018. godine, i ovo je četvrta polugodišnja revizija, ali isti ne podrazumeva finansijsku podršku Republici Srbiji, već je isključivo savetodavnog karaktera.

Međutim, i pored razmatranja napred navedenih tema, mora se priznati da je dosta tiho i neuobičajeno u javnosti prošla preporuka MMF-a o raspisivanju konkursa za izbor direktora javnih preduzeća, odnosno preporuka o prekidanju dosadašnje prakse o postavljanju V.D. direktora u javnim preduzećima. Uporedo sa ovakvom preporukom dali su svoju saglasnost i Svetska banka i Fiskalni savet.

Ova preporuka nije prvi put data od strane MMF-a, ali na ovom planu nije se mnogo napredovalo. Sa druge strane, nije nepoznanica i nije velika mudrost zaključiti, da o ovom pitanju već dosta dugo postoje zrela razmišljanja i stavovi velikog broja stručnih ljudi, posebno onog dela koji rade u javnim preduzećima, i poznaju dobro zakonodavnu regulativu poslovanja javnih preduzeća gde je država stopostotni vlasnik kapitala. Drugim rečima, ne može se očekivati potpuna reforma javnih preduzeća gde dugo držanje direktora u statusu V.D. omogućava da se direktor može automatski razrešiti bez obzira na ostvarene rezultate i to bez ikakvih manjih ili većih obrazloženja takve odluke.

Podsećamo da je odredbom člana 66. st. 4. Zakona o javnim preduzećima („Službeni glasnik RS”, br. 119/2012) koji je stupio na snagu 25.12.2012. godine, bila utvrđena obaveza da se konkursi za direktore u svim javnim preduzećima obavezno raspišu najkasnije do 30.juna 2013. godine. Navedena odredba zakona nikada nije realizovana, jer je u međuvremenu donet novi Zakon o javnim preduzećima („Službeni glasnik RS”, br. 15/2016 i 88/2019) koji je i danas na snazi.

U čl. 24. novog Zakona, propisano je da direktora u javnom preduzeću čiji je osnivač Republika Srbija imenuje Vlada na period od 4 (četiri) godine , a na osnovu sprovedenog javnog konkursa. Zatim sledi čl. 52. Zakona gde se utvrđuje period obavljanja funkcije V.D. odnosno da **period V.D. NE MOŽE biti duži od jedne (1) jedne godine**, pri čemu **isto lice NE MOŽE biti dva puta imenovano za V.D. direktora**.



U uslovima primene Zakona o javnim preduzećima („Službeni glasnik RS”, br. 15/2016 i 88/2019) broj V.D. direktora u javnim preduzećima je izuzetno visok, bez želje da navodimo tačan broj, a gde su pojedini V.D. direktora i po nekoliko godina, i da istovremeno postoji potpuni paradoks da su mnogi konkursi za izbor direktora bili raspisani, ali da do danas nisu završeni.

Na kraju opet se vraćamo na preporuku MMF-a o ukidanju instituta V.D. direktora javnih preduzeća, i za očekivati je da će mnogi faktori u većoj ili manjoj meri imati uticaja i doprineti da država promeni svoj odnos prema zakonodavnoj regulativi u oblasti javnih preduzeća. Tome se dodaju i nadanja da će izbor direktora u javnim preduzećima biti deo ozbiljne reforme koju će sprovesti ubrzo novoformirana Vlada Srbije, i da će broj V.D. direktora u narednom periodu biti minoran.

U NAREDNOM PERIODU UBRZANO ĆE SE RADITI NA IZRADI NOVOG ZAKONA O SOCIJALNOJ ZAŠTITI

Zakon o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik RS”, br.24/2011) koji je sada u primeni, rezultat je svih reformskih procesa koji su počeli da se vrše 2005. odnosno 2008. godine, odnosno da se integrišu u našu zakonodavnu regulativu, i na kojima se tadašnja Vlada posebno zalagala da pojedini segmenti socijalne zaštite zažive u navedenom zakonu.

U međuvremenu, naša zemlja je bila suočena sa mnogim problemima koji su u većoj ili manjoj meri imali uticaja na daljem planu razvoja socijalne zaštite, da bi višemesečna aktuelna epidemija bolesti Kovid-19, nametnula potrebu za ubrzanim unapređenjem novih rešenja i dogradnjom postojećih, u oblasti socijalne zaštite.

Zakon polazi od toga da je socijalna zaštita organizovana društvena delatnost od javnog interesa čiji je cilj pružanje pomoći i osnaživanje za samostalan i produktivan život u društvu pojedinaca i porodica, kao i sprečavanje nastajanja i otklanjanje posledica socijalne isključenosti. Definicija je data, ali da li je baš sve tako? Naime, institucije kao Centar za socijalni rad, Ustanove za vaspitanje dece i omladine, Zavod za socijalnu zaštitu, i drugi subjekti u socijalnoj zaštiti s jedne strane, i korisnici prava ili usluga socijalne zaštite sa druge strane, otvaraju posebna poglavlja i pitanja i traže potrebu menjanja određenih rešenja u oblasti socijalne zaštite, kao npr:

- Da li će novi Zakon o socijalnoj zaštiti doprineti smanjenju socijalne i ekonomske nejednakosti ?
- Kako će nova rešenja uticati na život dece, porodica, nezaposlenih lica, siromašnih građana i slično?

Podsećamo da je u 2019. godini navedeno ministarstvo pripremio Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, ali isti nikada nije donet, i iz tog razloga sve ovo napred navedeno, podrazumeva jedan sistematičan pristup u izradi novih rešenja u oblasti socijalne zaštite, koje treba i mora da uradi nova Vlada Srbije.

To je i razlog zašto je Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja ovih dana zvanično najavilo svojim saopštenjem da će se u narednom periodu ubrzano raditi na izradi novog Zakona o socijalnoj zaštiti.

**OD 20. JULA DO 20. SEPTEMBRA 2020. GODINE PODNOSE SE
PRIJAVE NA KONKURS ZA SUFINANSIRANJE UMETNIČKIH SADRŽAJA**

Ministarstvo kulture i informisanja raspisalo je novi Konkurs za sufinansiranje e-mobilnosti umetnika, odnosno umetničkih sadržaja i dela i mobilnosti umetnika i profesionalaca u oblasti kulture i umetnosti u 2020. godini.

Stoji činjenica da je, zbog epidemije bolesti Kovid-19, ugroženo odvijanje tradicionalne međunarodne kulturne razmene, što je dovelo do opredeljenja da država pokriva deo troškova koji se odnose na produkciju i pripremu umetničkih sadržaja i dela za potrebe učešća umetnika iz Republike Srbije na međunarodnim onlajn festivalima, stručnim skupovima, te galerijama i drugim vidovima prezentacije u inostranstvu.

Sve prijave za učešće na konkursu mogu se podneti **do 20. septembra 2020. godine**.

RADNJE I MERE POZNAVANJA I PRAĆENJA STRANKE PRI VRŠENJU TRANSAKCIJE U IZNOSU OD 15.000 EURA ILI VIŠE

Prema zvaničnim podacima Republičkog geodetskog zavoda za oko deset dana od ukidanja vanrednog stanja broj prometovanih nepokretnosti u Srbiji vratio se na nivo pre uvođenja vanrednog stanja, pri čemu se tržište nekretnina oporavilo iznenađujuće brzo. Istovremeno, podaci govore da su u 2019. godini, stanovi u Srbiji kupljeni za 70 odsto u gotovini, a da samo 30 odsto predstavlja kupovina na kredit.

Na drugoj strani, **imamo obavezu** praćenja i poznavanja stranke i primenu pojedinih radnji i mera saglasno Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 113/2017 i 91/2019). Podsećamo da se između ostalih mera i radnji, iste sprovede i kod vršenja transakcije u iznosu **od 15.000 eura ili više u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu NBS na dan izvršenja transakcije**, u skladu sa navedenim zakonom

Lista obveznika primene navedenog zakona je izuzetno velika, a među njima su i banke, platne institucije, ovlašćeni menjači, društva za reviziju, institucije elektronskog novca, lica koja se bave računovodstvenim poslovima, poreski savetnici, advokati, javni beležnici kada potvrđuju (solemnizuju) isprave, itd.... I svi oni imaju obavezu da u domenu svojih poslova dostavljaju podatke Upravi za sprečavanje pranja novca u vezi sa obavljenim transakcijama ili podatke o strankama kada postoji osnovana sumnja da se radi o pranju novca.

Svakako, da **ovako visok stepen prisutne gotovine kod kupovine nepokretnosti**, upućuje na pitanje postojanja kontrole porekla sredstava, odnosno da li su ista prebacivana sa računa na račun ili je pak prilikom kupovine stanova gotovina donošena u kesama, koferima ili na neki drugi način. Shodno čl. 47. st. 1. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, to podrazumeva da, navedeni obveznici dostavljaju Upravi za sprečavanje pranja novca podatke o gotovinskim transakcijama u iznosu od 15.000 evra ili više u dinarskoj protivvrednosti, kao i u kom roku bi trebalo međusobne transakcije pratiti. **Dostavljanje podataka vrši se u roku od 3 dana od dana izvršene transakcije**, ali i **podatke kada postoji osnovana sumnja u ispravnost obavljene transakcije** (čl. 99.st. 1.tač.1)3)7)10).

Stoji činjenica da, treba kod radnji i mera praćenja i poznavanja stranke, utvrditi da li gotovina potiče od nasledstva, prodaje neke druge nekretnine, visokih primanja iz radnog odnosa ili zaključenih ugovora, dobitaka na igrama na sreću, učešća u raspodeli dobiti, učešća u raznim rijalitetima, pomoći od potomaka koji rade u inostranstvu, ili upornom štedljivošću para koje su skrivane u slamaricama i slično.

Načini utvrđivanja porekla sredstava su propisani Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i mere koje se mogu preduzimati u smislu poznavanja i praćenja stranki, ali za to postoje i drugi zakoni koji su na snazi, kao npr. Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika, Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji, Zakon o privrednim društvima, Zakon o porezu na dobit pravnih lica, Zakon o porezu na dohodak građana, itd....



koji omogućavaju utvrđivanje statusa gotovine koja se donosi u kešu ili je posledica konstatntnog prebacivanja sredstava sa računa na račun čime se želi izbeći izvor nastanka sredstava.

GRAĐANIMA ZA PROMET NEPOKRETNOSTI NIJE POTREBAN PAPIRNI IZVOD IZ KATASTRA KOD JAVNOG BELEŽNIKA

Donošenjem Uredbe o uslovima izdavanja izvoda iz lista nepokretnosti i lista voda iz Geodetskog katastarskog informacionog sistema od strane javnih beležnika i geodetskih organizacija („Službeni glasnik RS”, br. 91/2020), podsećamo da građanima **nije potreban papirni izvod iz katastra radi prometa nepokretnosti kod javnog beležnika**, već taj list javni beležnik pribavlja elektronskim putem po službenoj dužnosti, i to potpuno besplatno.

Međutim, ukoliko neko lice želi papirni izvod iz nekih drugih razloga, a ne radi zaključenja ugovora o prometu nepokretnosti kod javnog beležnika, tada se za izdavanje izvoda naplaćuje cena od **540 dinara**.